

3. The Act No. 130/2002 Coll. on the Support of Research and Development from Public Funds and on the Amendment to Some Related Acts. URL: <http://www.czech-research.com/rd-system/key-documents/act-no-1302002-coll-on-the-support-of-research-and-development/> [in English].

4. Roadmap of Large Research Infrastructures of the Czech Republic for the years 2016-2022. URL: https://www.vyzkumne-infrastruktury.cz/wp-content/uploads/2019/11/Aktualizace-Cestovni%C3%AD-mapy-2019_en.pdf [in English].

5. Pro skhvalennia Kontseptsii Derzhavnoi tsilivoi prohramy rozvytku doslidnytskykh infrastruktur v Ukraini na period do 2026 roku: Rozporiadzhennia KМУ № 322-r vid 14.04.2021 r. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-2021-%D1%80/conv#Text> [in Ukrainian].

Гречко Ольга Олександрівна

кандидат юридичних наук, молодший науковий співробітник

НДІ правового забезпечення інноваційного розвитку

НАПрН України

ДЕЯКІ ПИТАННЯ УНІФІКАЦІЇ ІННОВАЦІЙНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ

У науковій роботі проаналізовані положення проекту Закону України «Про підтримку та розвиток інноваційної діяльності». На основі аналізу даного законопроекту були запропоновані деякі рекомендації по уніфікації інноваційного законодавства України.

Ключові слова: інноваційна діяльність, уніфікація законодавства, вдосконалення законодавства.

Hrechko Olha

PhD, Junior Researcher of the Research Institute of Providing Legal Framework for the Innovate Development of NALS of Ukraine

SOME ISSUES OF UNIFICATION OF INNOVATIVE LEGISLATION OF UKRAINE

The scientific work analyzes the provisions of the draft Law of Ukraine «On Support and Development of Innovation». Based on the analysis of this bill,

some recommendations for the unification of innovation legislation of Ukraine were proposed.

Key words: innovation activity, unification of legislation, improvement of legislation.

Одним із завдань проведення уніфікації інноваційного законодавства України є здійснення системного аналізу чинної нормативно-правової бази, що регулює інноваційні відносини, з метою виявлення недоліків (прогалин, дублювання, суперечностей). У цьому контексті, на наш погляд, доцільним буде аналіз законопроектів, які подані до Верховної Ради України. Розглянемо та проаналізуємо проект Закону України «Про підтримку та розвиток інноваційної діяльності» (далі – законопроект), розроблений на виконання пункту 263 Плану законопроектної роботи Верховної Ради України на 2021 рік, затвердженого постановою Верховної Ради України від 2 лютого 2021 року № 1165-IX [1].

Законопроект визначає правові, економічні та організаційні засади державного регулювання інноваційної діяльності в Україні, встановлює форми стимулювання та підтримки державою інноваційної діяльності, і спрямований на розвиток економіки України інноваційним шляхом [2]. Законопроектом передбачається визнати таким, що втратив чинність Закон України «Про інноваційну діяльність» від 04.07.2002 № 40-IV та визначити нові правові та економічні засади підтримки та розвитку інноваційної діяльності України.

Проектом акта пропонується [3]:

- вдосконалити законодавче регулювання у сфері інноваційної діяльності;
- оновити інституційну структуру управління у сфері інноваційної діяльності;
- зняти бюрократичні обмеження під час державної реєстрації інноваційних проектів;
- визначити мету та завдання державної політики у сфері інноваційної діяльності;
- створити сприятливі умови для провадження інноваційної діяльності;
- оновити перелік форм державної підтримки інноваційної діяльності та умови її надання;

- визначити надавачів державної підтримки;
- стимулювати збільшення обсягів реалізованої інноваційної продукції, кількості впроваджених нових технологічних процесів та нових видів продуктів;
- сприяти розвитку інноваційного потенціалу держави та підвищенню конкурентоспроможності економіки, забезпечення впровадження сучасних інноваційних екологічночистих, безпечних, енерго- та ресурсозберігаючих технологій, виробництва та реалізації інноваційної продукції.

Слід зазначити, у законопроекті значно була розширена стаття «Визначення термінів» (у порівнянні з Законом України «Про інноваційну діяльність») – введені нові дефініції: національна інноваційна екосистема, інноваційна інфраструктура, інноваційний процес, суб'єкти інноваційної діяльності, інноваційний потенціал, інноваційний хаб, інноваційний ваучер, технологічна платформа, стартап, спін-оф компанія, бізнес-інкубатор, бізнес-акселератор, інноваційний кластер тощо. Залишились поза увагою дефініції «грант», «інноваційний парк» та «центр Індустрії 4.0» (хоча більш актуальним сьогодні буде термін «центр Обществу 5.0» [4]), регулювання яких передбачає законопроект. При визначенні термінів враховувались рекомендації ЄС, зокрема, ОЕСР Oslo Manual 2018, стандарту ISO 56000:2020 та інших відповідних європейських актів [5]. Але, на наш погляд, визначення сучасної термінології у сфері інноваційної діяльності потребує ретельного дослідження, наукового обґрунтування та подальшого вдосконалення.

У законопроекті також наданий розширений перелік елементів інноваційної інфраструктури, і відповідно закріплені положення щодо правового регулювання нових суб'єктів інноваційної інфраструктури.

Щодо оновлення інституційної структури управління у сфері інноваційної діяльності, Ю. В. Георгієвський вказує, що на центральному рівні доцільним є створення спеціалізованого центрального органу державної виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері інновацій – Міністерства інноваційного розвитку, головним завданням якого має стати формування державних

науково-технологічних та інноваційних програм, які виконуються в інтересах усіх міністерств і відомств. Організаційну структуру цього міністерства мають формувати управління інноваційним розвитком у відповідних галузях [6, с. 154]. Таким чином, це питання раціональніше вирішити шляхом створення відповідного органу управління, а не шляхом вдосконалення положень нормативно-правових актів щодо повноважень органів державної влади.

Щодо зняття бюрократичних обмежень під час державної реєстрації інноваційних проєктів – законопроект передбачає спрощення процедури державної реєстрації, що, безумовно, є позитивним кроком до активізації інноваційної діяльності.

Щодо визначення мети та завдання державної політики у сфері інноваційної діяльності, слід зазначити, що в центральному законі, який регулює інноваційну діяльність, цього недостатньо – необхідно закріпити положення щодо основних напрямів, форм реалізації, правових засобів впливу та моніторингу державної інноваційної політики.

Щодо оновлення переліку форм державної підтримки інноваційної діяльності та умов її надання слід зауважити на необхідності закріплення у законі механізму надання різних методів державної підтримки.

Підсумовуючи, слід зробити висновок про те, що на основі аналізу проєкту Закону України «Про підтримку та розвиток інноваційної діяльності» виявились деякі проблемні питання, які потребують доопрацювання: як наукового дослідження та подальшого вдосконалення інноваційного законодавства України на основі результатів цих досліджень, так і проведення трансформацій у структурі центральних органів державної виконавчої влади. Для того, щоб вказаний законопроект набув статусу центрального Закону в сфері регулювання інноваційних відносин рекомендовано вдосконалити термінологію, положення щодо механізмів надання різних методів державної підтримки та передбачити усі аспекти реалізації державної інноваційної політики. Дані пропозиції слід враховувати при проведенні уніфікації інноваційного законодавства України.

ЛІТЕРАТУРА

1. Про План законопроектної роботи Верховної Ради України на 2021 рік: постанова Верховної Ради України від 2 лютого 2021 року № 1165-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1165-20#top>.

2. Громадське обговорення: законопроект щодо підтримки та розвитку інноваційної діяльності. Проект Закону України «Про підтримку та розвиток інноваційної діяльності». URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/gromadske-obgovorennya-zakonoprojekt-shodo-pidtrimki-ta-rozvitku-innovacijnoyi-diyalnosti>.

3. Громадське обговорення: законопроект щодо підтримки та розвитку інноваційної діяльності. Пояснювальна записка до проекту Закону України «Про підтримку та розвиток інноваційної діяльності». URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/gromadske-obgovorennya-zakonoprojekt-shodo-pidtrimki-ta-rozvitku-innovacijnoyi-diyalnosti>.

4. Technological revolution. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Technological_revolution.

5. Звіт директорату науки та інновацій до проекту Закону України «Про підтримку та розвиток інноваційної діяльності». URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/gromadske-obgovorennya/2021/11/11/Zvit.NO.projekt.ZU-Pro.pidr.rozv.innovats.diyal.11.11.pdf>.

6. Георгієвський Ю. В. Передумови створення Міністерства інноваційного розвитку України. *Економіко-правові проблеми розвитку та сприяння господарській діяльності в сучасних умовах*: зб. наук. пр. за матеріалами II Круглого столу (м. Харків, 17 травня 2019 року). Харків, НДІ ПЗІР НАПрН України, 2019. с. 149-155. URL: https://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2019/17.05.19/17_05_2019-149-156.pdf.

REFERENCES

1. Pro Plan zakonoproektnoi roboty Verkhovnoi Rady Ukrainy na 2021 rik: postanova Verkhovnoi Rady Ukrainy vid 2 liutoho 2021 roku № 1165-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1165-20#top> [in Ukrainian].

2. Hromadske obhovorennia: zakonoproiekt shchodo pidtrymky ta rozvytku innovatsiinoi diialnosti. Proiekt Zakonu Ukrainy «Pro pidtrymku ta rozvytok innovatsiinoi diialnosti». URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/gromadske-obgovorennya-zakonoprojekt-shodo-pidtrimki-ta-rozvitku-innovacijnoyi-diyalnosti> [in Ukrainian].

3. Hromadske obhovorennia: zakonoproiekt shchodo pidtrymky ta rozvytku innovatsiinoi diialnosti. Poiasniuvalna zapyska do proiektu Zakonu Ukrainy «Pro

pidtrymku ta rozvytok innovatsiinoi diialnosti». URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/gromadske-obgovorennya-zakonoprojekt-shodo-pidtrimki-ta-rozvitku-innovacijnoyi-diyalnosti> [in Ukrainian].

4. Technological revolution. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Technological_revolution [in English].

5. Zvit dyrektoratu nauky ta innovatsii do proiektu Zakonu Ukrainy «Pro pidtrymku ta rozvytok innovatsiinoi diialnosti». URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/gromadske-obgovorennya/2021/11/11/Zvit.HO.projekt.ZU-Pro.pidtr.rozv.innovats.diyal.11.11.pdf> [in Ukrainian].

6. Heorhiievskyyi, Yu. V. (2019). Peredumovy stvorennia Ministerstva innovatsiinoho rozvytku Ukrainy. *Ekonomiko-pravovi problemy rozvytku ta spryanniia hospodarskii diialnosti v suchasnykh umovakh: zb. nauk. pr. za materialamy II Kruhloho stolu (m. Kharkiv, 17 travnia 2019 roku) - Economic and legal problems of development and promotion of economic activity in modern conditions: a collection of scientific papers on the materials of the II Round Table*, Kharkiv, NDI PZIR NAPrN Ukrainy, p. 149-155. URL: https://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2019/17.05.19/17_05_2019-149-156.pdf [in Ukrainian].

Дмитрик Ольга Олександрівна

*доктор юридичних наук, професор, завідувач наукового відділу загальних проблем формування та реалізації інноваційної політики
НДІ правового забезпечення інноваційного розвитку
НАПрН України, професор кафедри фінансового права
Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого
ORCID: 0000-0001-5469-3867*

ІННОВАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ ТА ОПОДАТКУВАННЯ: ТОЧКИ ПЕРЕТИНУ

У представленій роботі позначено деякі аспекти оподаткування інноваційної діяльності в сучасних умовах. Запропоновано внести відповідні зміни до проекту Закону України «Про підтримку та розвиток інноваційної діяльності».

Ключові слова: нормотворчість, інновації, інноваційні процеси, оподаткування.